

Functioneel Neurologische Stoornis (FNS)

Patiënten met Functioneel Neurologische Stoornis (FNS) kunnen last hebben van een breed scala aan symptomen, zoals verlammingen, verminderd gevoel in hun huid, schokkende bewegingen, op epilepsie lijkende aanvallen, gehoorverlies of minder goed kunnen zien en de meeste patiënten hebben in meer of mindere mate pijn.

Op scans is niets te zien. Er is dan ook niets structureel kapot in het zenuwstelsel. Er is sprake van een functionele stoornis, dat wil zeggen het onvermogen van de hersenen om signalen op de juiste manier te verzenden en te ontvangen. Je zou kunnen zeggen dat er iets mis is met de software niet met de hardware.

FNS is een functioneel probleem van het zenuwstelsel. Functionele symptomen kunnen ontstaan na een ongeval, een hevige emotie, een ziekte, ernstige griep bijvoorbeeld, na narcose of een operatie zonder diepe narcose, in aansluiting op paniekaanvallen, maar soms is er geen duidelijke uitlokkende gebeurtenis aantoonbaar. Met name door onderzoek met MRI waarbij het functioneren van de hersenen in beeld wordt gebracht, wordt steeds duidelijker waar er in de hersenen iets misgaat.

Vijftien procent van alle mensen die jaarlijks een neuroloog bezoeken, heeft symptomen van FNS. In Nederland gaat het om 85.000 patiënten, waarvan 3000 er ernstig aan toe zijn. Wanneer de symptomen onbehandeld blijven, door een misdiagnose bijvoorbeeld, is er meestal verergering. Met de juiste

behandeling kan daarentegen 70% van de patiënten verbeteren.

Hoewel FNS na migraine de tweede meest voorkomende reden is voor een neurologisch poliklinisch bezoek, zijn er nog steeds veel huisartsen en neurologen die FNS onvoldoende herkennen en daardoor niet juist diagnosticeren en behandelen. Stichting FNS maakt zich hard om betere zorg te realiseren voor patiënten met FNS, door behandelaars (huisartsen, neurologen en therapeuten) te informeren over de nieuwe inzichten over FNS wat betreft herkenning en behandeling.

Factsheet

- Neurologen stellen jaarlijks tussen de 4 en 12 op de 100.000 inwoners de diagnose Functioneel Neurologische Stoornis (bron: Handbook of Clinical Neurology – Functional Neurological Disorders (139), Jon Stone ea);
- FNS kan zeer invaliderend zijn, bijvoorbeeld loopstoornissen, verlammingen, tremoren en wegrakingen hebben een zeer grote impact op het welzijn van de patiënt;
- Eén op de drie FNS-patiënten herstelt volledig van alle klachten. Bij nog eens een derde verdwijnt een belangrijk deel van de klachten. Hiervoor is een snelle diagnose en het inzetten van de juiste behandeling van groot belang;
- De behandeling van FNS begint met uitleg van de neuroloog over de klachten, waarbij allereerst wordt verteld wat de diagnose is, en niet wat die niet is. Daarop volgt verwijzing naar een gespecialiseerde fysiotherapeut en informatie van de huisarts. De fysiotherapeut vraagt aan het begin van de behandeling voor hoeveel procent de patiënt de diagnose gelooft. Indien dit niet volledig is, volgt opnieuw uitleg voor de behandeling begint;

Zoals gezegd: de diagnose wordt gesteld door een neuroloog. Er is helaas nog geen test die onomstotelijk aantoonbaar is dat er sprake is van FNS, maar, net als bij bijvoorbeeld de ziekte van Parkinson, kan een neuroloog op basis van waarnemingen met grote betrouwbaarheid de diagnose stellen.

In deze video (<https://vimeo.com/312932505>) wordt bijvoorbeeld het Hoover-teken uitgelegd, waarmee het verschil tussen een functionele verlamming en een andere verlamming kan worden aangetoond. De diagnose wordt dus gesteld op basis van positieve criteria, dat wil zeggen: criteria die alleen maar passen bij FNS.

Tekst gaat verder onder de advertentie

Over FNS hebben veel misverstanden bestaan, en er is veel stigma geweest (en helaas bij sommige artsen nog steeds, hoewel deze groep gelukkig steeds kleiner wordt). Vroeger had de aandoening geen naam, werden patiënten naar huis gestuurd met de mededeling: we kunnen niks vinden. Of er werd gesproken over conversiestoornis of SOLK, en dat het een psychische aandoening zou zijn.

Onderzoek met fMRI heeft inmiddels uitgewezen dat er bij FNS neurologische symptomen ontstaan door een stoornis in de hersenen. Er gaat iets mis in de overdracht van informatie van en naar het zenuwstelsel. Er is niks structureel kapot, maar het zenuwstelsel werkt niet zoals het zou moeten. Er gaat als het ware iets mis in de software, en niet in de hardware.

Overbelasting kan een trigger voor het optreden van symptomen zijn. Maar het betreft daarmee geen psychische aandoening, zoals in het verleden werd gedacht, maar een lichamelijke aandoening.

Behandeling gebeurt door fysiotherapeuten die zijn getraind om FNS te behandelen. De training is heel erg vergelijkbaar met training bij andere centraal neurologische aandoeningen, en het zijn vaak dan ook fysiotherapeuten uit deze hoek. Als een patiënt naast de fysiotherapeutische training ook psychische klachten ervaart zoals een depressie, kan ook doorverwezen worden naar een psycholoog.

(Bron en meer informatie: Stichting
FNS, <https://www.stichtingfnd.net/>)

Lees ook: Blog: FNS? Wat is dat?